

Bill Gates heeft groot gelijk. En dus moet het Europese klimaatbeleid nu grondig op de schop

Posted on 6 november 2025 by Jacques Hagoort

Aan de vooravond van VN klimaatconferentie COP30 van 11 tot 21 november in Belém (Brazilië), is het hoge woord er dan toch eindelijk uit: de anderhalve graad is dood. VN-chef António Guterres, vermaard vanwege zijn apocalyptische klimaatuitspraken ('*we are on the highway to hell*'), maakte het nieuws bekend in een spraakmakend interview met de Braziliaanse inheemse krant *Sumauma* en de klimaat-alarmistische Britse kwaliteitskrant [The Guardian](#). Zeer tot zijn leedwezen, dat spreekt.

Dat de opwarming van de aarde beperkt moet blijven tot hooguit anderhalve graad Celsius ten opzichte van de pre-industriële periode is de hoeksteen van de door de VN gepropageerde en gecoördineerde internationale strijd tegen de opwarming van de aarde. Daar is dan voor nodig dat de uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen, de bron van alle kwaad, wordt teruggebracht naar netto-nul uiterlijk in 2050. Ook de EU heeft de anderhalve graad-doelstelling omarmd als

uitgangspunt voor haar ambitieuze en ingrijpende Europese Green Deal.

Geen nieuws

Dat die doelstelling nu het loodje heeft gelegd, is op zich geen nieuws. Binnen de gevestigde klimaatwetenschap is de onhaalbaarheid van de anderhalve graad al geruime tijd gemeengoed, al durfden de meeste klimaatwetenschappers dat niet aan de grote klok te hangen. Op dit moment is de opwarming al bijna 1,4 graad en naar verwachting zal die tussen 2030 en 2035 de 'kritieke' grens van anderhalve graad passeren. Volgens sommige wetenschappers zou dat zelfs al voor 2030 kunnen gebeuren.

De enigen die nog steeds hardnekkig vasthouden aan de illusoire anderhalve graad zijn de bestuurlijke en politieke elites die zich sterk hebben gemaakt voor het bijbehorende beleid, de activistische klimaatbeweging en her en der wat verdwaalde activistische klimaatwetenschappers. Zonder enige twijfel zijn de 'vasthouders' onaangenaam verrast door het getoonde realisme van de VN-chef.

Niet dat Guterres nu ook zijn apocalyptische veren heeft afgeschud, integendeel. Na het overschrijden van de kritieke grens van anderhalve graad staan de wereld, volgens de VN-chef, desastreuze '*tipping points*' te wachten en zal het Amazone-regenwoud veranderen in een troosteloze savanne. Uitbannen van de CO2-uitstoot blijft dan ook onverminderd zijn eerste prioriteit om de klimaatschade voor de huidige en volgende generaties zo veel mogelijk beperkt te houden. Het grote schrikbeeld van de Portugese sociaal-democraat is een maatschappij waar als gevolg van de 'gevaarlijke' opwarming van de aarde de armen moeten lijden en de rijken vrijuit gaan.

De uitspraak van Guterres over de anderhalve graad is een streep door de rekening van de organisatoren van de COP30. Zij hebben, in nauwe samenspraak met het VN-klimaatbureau, een groot deel van de agenda in Belém ingeruimd voor de reanimatie van de anderhalve graad. De COP30 zou met nieuwe, breed gedragen initiatieven een ultieme, laatste poging doen om het doel definitief zeker te stellen. Maar dat is niet meer aan de orde nu Guterres het falen van die doelstelling heeft moeten toegeven.

Nu wil het geval dat in dezelfde week waarin Guterres met zijn opzienbarende nieuws kwam, een andere prominent in het klimaatdebat, schone energie-

investeerder en gezondheidsfilantroop Bill Gates, een even opzienbarend essay publiceerde onder de titel [*'Three tough truths about climate'*](#). Bedoeld voor iedereen die afreist naar de komende COP30.

Eenzijdige focus

In zijn essay constateert Gates dat het huidige klimaatbeleid gedomineerd wordt door alarmistische doemdenkers met een eenzijdige focus op mitigatie: het terugdringen van de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen. Gates pleit voor een meer pragmatische en realistische aanpak van het klimaatprobleem, weg van de exclusieve preoccupatie met in graniet gebeitelde en onhaalbare uitstootdoelen en met meer nadruk op klimaatadaptatie. En Belém is de uitgelezen plek om het klimaatbeleid te heroverwegen, juist omdat de COP-organisatoren adaptatie een meer prominente rol willen geven in het klimaatbeleid. Volgens Gates zouden bij die heroverweging drie 'harde waarheden' leidend moeten zijn, te weten:

1. Klimaatverandering is een serieus mondiaal probleem, maar dat betekent niet dat de menselijke beschaving op het spel staat;
2. Temperatuur is niet de beste maatstaf voor de beoordeling van de kwaliteit van leven in een opwarmend klimaat;
3. Economische welvaart en gezondheid zijn de beste verdediging tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Met harde waarheid nummer 1 neemt Gates de klimaat-alarmistische school op de korrel. Die school ziet klimaatverandering als een existentieel probleem ('het grootste probleem ooit dat op dit moment de aarde en de mensheid bedreigt') dat met voorrang en met de meeste urgentie moet worden aangepakt. Maar volgens Gates staat het klimaat, in tegenstelling tot wat de alarmisten beweren, er helemaal niet zo slecht voor. De alarmerende voorspellingen over een uit de hand lopende opwarming van tien jaar geleden hebben plaatsgemaakt voor gematigder voorspellingen van een opwarming van hooguit 2 tot 3 graden aan het einde van de eeuw. Dat is weliswaar hoger dan waar het Akkoord van Parijs op heeft gemikt maar daar valt, met de nodige aanpassingen, heel goed mee te leven. Zeker als de vooruitgang in wetenschap en techniek ook wordt meegewogen.

Met harde waarheid nummer 2 keert Gates zich tegen de focus op de gemiddelde temperatuur van de aarde als maatstaf voor de leefbaarheid van onze planeet. Die temperatuur zegt niets over de kwaliteit van leven zoals uitgedrukt in de HDI

(Human Development Index), een door de VN ontwikkelde index die loopt van 0 (zeer slecht) naar 1 (zeer goed). Met een HDI van 0,96 scoort Zwitserland het hoogst, Soedan met een HDI van 0,33 het laagst. De 30 landen met de laagste HDI score maken 12 procent uit van de wereldbevolking maar dragen slechts voor 0,3 procent bij aan de omvang van de wereldeconomie. Het huidige VN-klimaatbeleid versterkt die kloof alleen maar.

Ongewenste barrières

Met harde waarheid nummer 3 pleit Gates voor adaptatie als belangrijkste strategie om de problemen veroorzaakt door een veranderend klimaat het hoofd te bieden. Het is heel eenvoudig: rijke landen met een goed functionerende gezondheidszorg zijn beter in staat zich aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering dan arme landen met een gebrekkige gezondheidszorg. Beter rijk en warm dan arm en koud. Het huidige beleid met de nadruk op mitigatie werpt ongewenste barrières op voor de economische ontwikkeling van vooral de arme landen (uitfasering van goedkope fossiele energie en een stop op nieuwe fossiele projecten) waardoor ook de gezondheidszorg achter blijft.

Met zijn essay roept Gates op tot een paradigmaverschuiving in het internationale klimaatbeleid: meer nadruk op adaptatie en minder op mitigatie. Het is een welkome stem in het klimaatdebat, juist nu door de teloorgang van de anderhalve graad hoe dan ook een strategische heroriëntatie van de klimaatdoelstellingen aan de orde is. Gates levert hiervoor belangrijke bouwstenen.

Het essay van Gates is ook een *must-read* voor de Brusselse architecten en voorvechters van de Europese Green Deal en hun paladijnen in de EU-lidstaten. De geopolitieke werkelijkheid van nu heeft op een pijnlijke manier het wereldvreemde, groene wensdenken achter de Europese Green Deal van vijf jaar geleden blootgelegd. Een grondige herziening van het Europese klimaatbeleid langs de lijnen van Gates' essay is dringend geboden. Zo niet, dan zal de wal het schip gaan keren met alle gevolgen van dien.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee, ook straks in het nieuwe jaar? [**Doneren kan zo.**](#) **Hartelijk dank!**

Donateurs kunnen nu ook reageren op recente artikelen, video's en podcasts en ter publicatie in Wynia's Week aanbieden. Stuur uw reacties

aan reacties@wyniasweek.nl. Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden (en, alleen voor de redactie: telefoonnummer en adres). Niet korter dan 50 woorden, niet langer dan 150 woorden. **Welkom!**